

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

Gleda frå den åttande dagen / Fra bokfronten: Trenger Gud kirken? / Årsoversikt: Luthersk Kirketidende 2001 / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

Kristi forklarelsesdag – Stephen Reid/Gershon Nerel

Fastelavnssøndag – Øystein I. Larsen

Askeonsdag – Bård Eirik Hallesby Norheim

Gleda kan fort få tronge kår i ein kvardag der ein kjenner seg dregen frå alle kantar av forventningar og krav.

Gleda frå den åttande dagen

For ein prest i folkekyrkja kan overgangen frå desember til januar utgjere ei stor utfordring og kreve ei vesentleg mental omstilling, frå advents- og julefylte kyrkjer og pulserande liv til relativt glisne benkerader og spak salmesang. Sjølv om ein er godt førebudd på kva som kjem,

kjenner mange på ein viss nyttårsdepresjon. Møtt av dei mange strålende augo og opne andleta i desember kjende ein seg omslutta av gode forventningar og opplevde det meiningsfylte i å formidle budskapet om han som tok bustad mellom oss. Men trass i mange takknemlege

Kristi forklarelsesdag

3. februar 2002

Prekentekest: Joh 17,1–8

3 Mos 3,1–6,2; Pet 1,16–18

Å vitne om den absolutte sannheten

I Jerusalem, kort tid før sin korsfestelse og oppstandelse, snakket Yeshua (Jesus) med sin Far i himmelen om sannhetens innerste vesen. Han sa: «Far, timen er kommet. Gi din Sønn del i herligheten, så Sønnen kan forherlige deg. For du har gitt ham makt over alt som heter menneske, for at han skal gi evig liv til alle som du har gitt ham. Og dette er det evige liv at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus.» (Joh 17,1–3). På et unikt og perfekt tidspunkt snakker Yeshua om eksistensen av den eneste sanne Gud. Denne eneste sanne Gud, universets Herre, åpenbarer i sin nåde den absolutte sannheten til menneskeheten.

Yeshua, Guds eneste sønn, er historiens høydepunkt. Hele Bibelen, både Det gamle og Det nye testamente, er det eneste stedet hvor mennesker kan finne de guddommelige ordene om dybdene i en absolutt sannhet. Dette er ikke en sannhet om relative ting, om relativisme og relativitet, men det dreier seg snarere om spesiell totalitet, en total sannhet. Men selv om dette er en total sannhet, er det ikke en totalitær eller obligatorisk sannhet.

Alle kan lære å kjenne Yeshuas undervisning om den eneste veien som fører til evig liv. I tjuer århundrer taler Yeshua til hver generasjon om den absolutte sannhet som er legemliggjort i Gud Faderen og i Hans sønn Yeshua. Derfor, slik det har vært sant i tidligere generasjoner, er denne eneste sannhet fremdeles en kraftfull og autoritativ kilde til inspirasjon også for dem som i dag tror på Yeshua. De første disiplene holdt ikke dette for seg selv. De vitnet frimodig om denne sannheten – både til jøder og hedninger. I dag har vi den samme utfordringen til å dele vår tro og vårt håp til én absolutt sannhet med andre.

Denne guddommelige sannheten eksisterte faktisk før verden ble skapt. Det er en evig sannhet. Det er interessant å merke seg at ordet *sannhet* forekommer i mer enn 150 vers i Det nye testamente. Dette er en fullstendig,

ren og autoritativ sannhet. Den er forankret i det nære forholdet mellom Faderen og hans sønn. Helt fra begynnelsen ønsket Faderen og Yeshua å åpenbare denne sannheten for alle syndige og dødelige mennesker. Derfor kom Yeshua selv til denne onde verden, for å vitne om hele sannheten. På en ytterst ydmyk og kjærlig måte var Yeshua villig til å bli spottet og lide stor smerte, slik at alle mennesker skulle kunne ta imot sannheten om frelse og evig liv.

En absolutt og hel sannhet er verken en hemmelig eller ukjent sak. Den er avdekket, universell og tidløs. Tydeligvis var denne sannheten ikke bare synlig etter at Guds sønn kom i menneskeskikkelse. Når vi for eksempel leser Det gamle testamente nøye, blir vi klar over at det faktisk var Yeshua som viste seg og vitnet om sin sannhet på en unik måte når han åpenbarte seg for de jødiske patriarkene og talte til dem. Yeshua selv var der da «tre menn» besøkte Abraham og talte til ham om hans fremtidige sønn (1. Mos 18,1–17). Likedan møtte Yeshua Jakob ved Jabboks vadedest og talte til ham da han gav Jakob navnet «Israel» (1. Mos 32,23–31). Videre var det Yeshua selv som åpenbarte seg for Moses og talte til ham i en flamme midt i en brennende busk som ikke brant opp. Den «JHWAs engel» som talte til Moses fra ilden var *Elohim*, Herren Gud (2. Mos 3,1–6). I tillegg kan vi nevne en annen mirakuløs anledning da Yeshua åpenbarte seg for Moses på Sinai-fjellet. Vi kan trekke den konklusjon at det var Sønnen, ikke Faderen, som gav Moses Toraen (2. Mos kap. 19–20; 5. Mos 5,19–28). Mange år senere, i Bergprekenen, gav Yeshua uttrykk for sin fulle autoritet til å forandre og komplettere Toraen. Eksempelvis gav den inkarnerte Messias et klart forbud mot skilsmisse (Matt. 5,31–32).

Derfor tror vi på en sannhet som er åpenbart fra himmelen. Dette er en «vertikal sannhet», en åpenbaring som kommer fra det Guddommelige til det menneskelige. Det er ikke en «horisontal sannhet» på den måten at den er skjult blant menneskene og må oppdages innenfor menneskelig kunnskap og menneskelig styrke. Tvert imot, dette er en guddommelig sannhet som blir åpenbart for enkeltmennesker, ydmykt kjøtt og blod, som er villige til å akseptere Yeshuas autoritet. Med

andre ord begynner og slutter godtakelsen av sannheten med enkeltmennesket.

Det er enkeltmenneskets ansvar å følge sannheten, som i tilfellene med Noah, Abraham, Moses, Elia, Jeremia, Peter, Paulus, Johannes, Maria og mange andre. Det er enkeltmennesket som får evig liv gjennom troen på den absolutte sannheten – ikke samfunnet eller en nasjonal gruppe som består av enkeltpersoner. Derfor forholder den absolutte sannheten seg til mindretallet og ikke til flertallet. I henhold til Guds sannhet er det enkeltmennesket som blir frelst og får evig liv, ikke menigheten eller samfunnet.

Absolutt sannhet står i motsetning til usannhet og en rekke løgner som ønsker å ta dens plass. På samme måte som sannheten er en personlig sak, relatert til enkeltpersoner, forholder også usannhet og løgn seg til enkeltmennesker. Faktisk forteller både Skriften og virkeligheten oss at ikke alle mennesker i denne verden søker sannheten og elsker sannheten. Ikke alle ønsker å lytte til absolutt sannhet (Rom 2,8). Således ser vi for eksempel i slutten av Det nye testamente at det er mange mennesker i denne verden som ikke bare «elsker løgn», men også «taler løgn» (Åp. 22,15).

Som Yeshua sa det for to årtusener siden, forteller Han oss fortsatt i dag at «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg» (Joh 14,6). Det er spesielt i disse tider, som jeg tror er de siste tider og den siste generasjon, at vi er nødt til å lytte til Yeshuas advarsler. Han advarer alle troende om at «falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre store tegn og under, for om mulig å føre vill selv de utvalgte.» (Matt 24,24)

I dag er vi omgitt av usannhet, av falske messiaser og en uendelighet av løgnaktige lærere. Som glatte slanger innfører de forvridde læresetninger over alt. Dessverre er det mange som ikke elsker Gud og som ikke vil høre om en absolutt sannhet. Det er til og med slik i kristne land. I mange kirker blir Yeshua og hans autentiske lære forkastet. I dag, når liberale og humanistiske læresetninger blir formidlet fra prekestolene, setter man Yeshua utenfor. Faktisk ser man på Yeshua som en inntrenger i mange såkalte kristne kretser i dag. Ofte er det utenfra at Yeshua banker på

kirkedørene. Han forventer at Hans flokk kjenner igjen Hans stemme og slipper Ham inn (Åp 3,20). Sannheten er at menneskene frivillig velger å følge løgner. En slik situasjon finner man også i den jødiske og muslimske verden.

I moderne jødedom ser vi for eksempel den utbredte viljen til å følge og tilbe dusinvis av *Tsadikim* («rettferdige/hellige menn»). Mange jøder tror på falske messiaser, og det mest fremtredende tilfellet er *Lubavitsher*-rabbien i Brooklyn, New York, som døde i 1994. Lubavitsheren etterfølgere påstår at han er verdens guddommelige skaper. Videre tror denne CHABAD-bevegelsen at deres døde rabbi vil stå opp og snart komme tilbake for å forløse verden.

Særlig i disse dager ser vi også innenfor den islamske verden et helt annerledes system av «sannhet». Læremessig fører muslimsk «sannhet» til Jihad og selvmordsterror, ofte av ungdommer. De mannlige muslimske «martyrene» blir lovet mer enn «70 himmelske jomfruer» for sine terrorhandlinger. Faktisk har Islam hele tiden fremmet Koranen som en erstatning for Bibelen helt siden grunnleggelsen, mens de kjemper mot det de kaller «de vantro» som tror på Israels Gud.

Vi må igjen vektlegge at når Yeshua gjennom hele Bibelen vitner om en autoritativ sannhet, er dette ikke en autoritær sannhet. Mennesker har fortsatt absolutt frihet til å velge mellom godt og ondt, mellom den smale og den brede vei, mellom Bibelens sannhet og mange andre påståtte alternativer. Mennesker har absolutt frihet til å bestemme over sin fremtid, og de er selvsagt også ansvarlige for sine valg. Avgjørelsene er knyttet til vår frie vilje, som Yeshua sier: «Hans ord har ingen plass i dere, for dere tror ikke på den han har sendt. Dere gransker Skriftene, fordi dere mener at dere har evig liv i dem – og nettopp de vitner om meg. Men dere vil ikke komme til meg for å få liv.» (Joh 5,38–40).

Alle de tidlige apostlene vitnet helhjertet om Yeshuas absolutte sannhet. De vitnet åpent selv om de var en marginal og forfulgt minoritet. Apostlene kjente godt til eksistensen av de utpekulerte fablene som omgav dem. Allikevel fokuserte de på sitt sanne budskap. De gjorde kjent for alle at «det var jo ikke

oppdiktede sagn vi holdt oss til da vi kunn- gjorde dere vår Herre Jesu Kristi kraft og hans komme. Nei, vi var øyenvitner og så hans gud- dommelige storhet.» (2 Pet 1,16). Apostlene vitnet trofast om alt de hadde sett og opplevd. Også i dag finner vi muligheten til å vitne om Yeshua i Israel. Spesielt i disse dager med lokal *Intifada* (palestinsk kamp) og global ter- rorisme, er folk mer interessert i å høre om åndelig sannhet og håpet om evig liv.

I dag, to tusen år etter apostlenes autentiske vitnesbyrd, har vi en enda større oppgave med å vitne enn det de hadde. Vi er i stand til å fortelle og vitne om sannheten ikke bare ut fra vår egen erfaring og vårt eget perspektiv, men også gjennom den historiske utvikling- en. Vi kjenner Guds handling i historien de siste tjue århundrer. Vi er for eksempel stadig vitne til Guds trofasthet mot Israel i vår egen generasjon.

Jødenes tilbakekomst til sitt hjemland er en nøyaktig oppfyllelse av profeten Esekiels visjon om de tørre bena (kap. 37). Dette er et viktig tegn for oss alle. Den fysiske gjenopp- rettelsen av Israel som nasjon, territorielt og politisk, er et stort landemerke i historien, selv om de fortsatt ikke tror på Yeshua. Denne milepælen på den historiske veien vil til slutt lede til Israels åndelige oppvåkning og tro på Yeshua. Derfor har vi et mye større perspektiv enn de tidlige apostlene.

Personlig er jeg ikke i tvil om at Gud er den absolutte Herre over historien og over mitt liv. Han er en barmhjertig og trofast Gud, som svarer på bønn og holder sine løfter, i mye stør- re grad enn jeg kan fatte. Siden jeg var tenå- ring har jeg vært på leting etter sannheten. Jeg var aldri fornøyd med delvis sannhet. Jeg ville ha en absolutt og total sannhet. Jeg stilte både meg selv og andre mange eksistensielle spørs- mål. Til slutt, da jeg vendte meg til Gud og la min vilje under Hans guddommelige vilje, kunne jeg høre Hans stemme. Han besvarte mine bønner og jeg fant lys, glede og håp i Yeshua.

I begynnelsen av min åndelige pilgrims- reise hadde jeg imidlertid bare akseptert den bibelske sannheten intellektuelt, i hodet og sinnet. Det var faktisk etter at jeg hadde full- ført militærtjenesten i den israelske hæren (IDF), etter *Yom Kippur*-krigen i 1974, at jeg

også tok imot Yeshua med hele mitt hjerte og hele min sjel. Siden den gangen har Han aldri skuffet meg. Tvert imot har han med all mulig tålmodighet lært meg mer og mer om sitt sannferdige kongedømme. Dette fortsetter Han med daglig i mitt liv og i min families liv.

Av egen erfaring kan jeg vitne om Hans tro- fasthet og sannhet. Sønnen, Yeshua, mottok fra Faderen all autoritet og makt, og Han er den guddommelige kilden for sannhet og evig liv. For hvert eneste svakt og dødelig mennes- ke er løftet om evig liv den største gave og det største håp.

Til slutt vil jeg som profesjonell historiker dele min egen observasjon når det gjelder ver- denshistorien. Historie, som vi definerer det, er manifestasjonen av tre viljer (i betydningen ønske og krav) i tid og rom: Guddommelig vilje, satanisk vilje og menneskelig vilje. For de som virkelig elsker og søker den absolutte sannheten, er den her, den finnes og er til- gjengelig. Vår største utfordring her i verden er å frivillig velge å følge Guds vilje og å vitne om den til andre. Mitt yndlingsmotto er «La din vilje skje» (Matt 6,10). Slik vet jeg at jeg står på sannferdig grunn.

GERSON NEREL (Moshav Yad-Hashmona)

Gershon Nerel fikk Ph.D. fra Det Hebraiske univer- sitetet i Jerusalem (1996) på sin avhandling «Messi- anic Jewish Self-identity in Eretz-Israel, 1917–1967». Han er nå leder av et forsknings- og informasjons- senter på moshav Yad-Hashmona nær Jerusalem. Nerel har tidligere vært sekretær i «International Messianic Jewish Alliance» i Israel.